Місячний Економічний Моніторинг України

№4 (150), квітень 2013 року

Резюме

Тема місяця: Спеціальні заходи щодо імпорту автомобілів

Політика: На початку квітня криза у парламенті досягла свого піку, коли пропрезидентська більшість ухвалила понад 20 законів під час спеціальній сесії поза сесійною залою Верховної Ради.

Реальний сектор: В лютому падіння промислового виробництва пришвидшилось до 6,0% дпр, оскільки поліпшення зовнішнього попиту не було достатнім для забезпечення зростання експортно-орієнтованих секторів.

Енергетичний сектор: Україна суттєво знизила імпорт природного газу з Росії відповідно до своїх намірів диверсифікувати імпорт газу.

Сільське господарство: Запровадження обов'язкових планів сівозміну виглядає неефективною політикою щодо вирішення проблеми із погіршенням якості ґрунту.

Зовнішній сектор: Дефіцит поточного рахунку в лютому скоротився до 1,0 млрд дол. США внаслідок зниження імпорту товарів.

Фіскальна політика: Збільшення потреби у фінансуванні бюджетних видатків та обслуговування боргу призвело до розширення дефіциту Державного бюджету до 2,3 млрд грн в лютому.

Соціальна політика: Реальний наявний доход населення зріс на 9,7% у 2012 році передусім завдяки зростанню заробітної плати та виплат соціальної допомоги.

Ринок праці: В четвертому кварталі 2012 року рівень безробіття досягнув 8,0% до економічно активного населення у віці 15-70 років.

Монетарна політика: В березні ІСЦ знизився на 0,8% дпр через падіння цін на продовольчі товари.

Фінансові ринки: В березні уряд збільшив розміщення ОВДП через необхідність фінансувати вищі бюджетні видатки та погашати борг.

Тема місяця: Спеціальні заходи щодо імпорту автомобілів

Очікуваний вплив запровадження спеціальних заходів щодо імпорту легкових автомобілів

Вероніка Мовчан

З 13 квітня 2013 року імпорт нових легкових автомобілів в Україну подорожчає внаслідок запровадження спеціальних заходів.

Згідно з рішенням Міжвідомчої комісії з міжнародної торгівлі спеціальні заходи буде вжито до нових легкових автомобілів з двигунами внутрішнього згорання з іскровим запаленням та об'ємом циліндрів від 1000 до 2200 см^3. Заходи діятимуть у формі спеціального мита, яке додаватиметься до діючої 10% ставки ввізного мита. Ставка спеціального мита відрізняється в залежності від об'єму двигуна. Для автомобілів з об'ємом двигуна від 1000 до 1500 см^3 ставка спеціально мита складе 6,46%, для автомобілів з об'ємом від 1500 до 2200 см^3 – 12,95%. Заходи діятимуть три роки, лібералізації протягом цього періоду не передбачено. Дія спеціальних заходів поширюються на всі країни, що експортують легкові автомобілі в Україну, у тому числі на країни, які уклали угоди про вільну торгівлю з Україною.

Запровадження мита матиме однозначно негативний вплив на споживачів, оскільки вони муситимуть або купувати інші моделі автомобілів, або відкладати покупку, або платити вищу ціну. Очікується, що ціна зросте на 7,8% та 15,6% на автомобілі з об'ємом двигуна відповідно 1000-1500 см^3 та 1500-2200 см^3. Імпорт також постраждає, хоча вплив залежатиме від еластичності попиту. За оцінками ІЕД, скорочення імпорту може скласти близько 5% та 11% для автомобілів з об'ємом двигуна відповідно 1000-1500 см^3 та 1500-2200 см^3.

Вищий рівень захисту може надати переваги внутрішнім виробникам, які сподіваються повернути частину внутрішнього ринку, а також імпортерам автомобілів, на які не поширюється дія спеціальних заходів. Однак вплив передусім залежатиме від вибору споживачів, оскільки ціна є лише одним з факторів, що визначають попит.

Прямий фіскальний вплив спеціальних заходів є спірним. За оцінками ІЕД, доходи бюджету, пов'язані з імпортом, скоротяться на 2% внаслідок падіння номінального імпорту, незважаючи на підвищення мита. Водночас, збільшення доходів бюджету, отриманих від внутрішніх виробників, є непевним і залежатиме від попиту на автомобілі внутрішнього виробництва.

Рішення також може мати непрямий вплив на інші сектори, оскільки запровадження спеціальних заходів вимагає надання адекватної торговельної компенсації країнам-експортерам, які зазнали впливу.

Внутрішнє виробництво і імпорт легкових автомобілів в Україні

Джерела: Укрстат, UN ComTrade, оцінки ІЕД

Згідно з Угодою СОТ про захисні заходи, Україна як країна, що застосовує захисні заходи, має підтримувати в основному рівноцінній рівень поступок та інших зобов'язань по відношенню до країн-експортерів, які є членами СОТ і які зазнали впливу (Японія, Німеччина, Росія, Корея, Туреччина, Велика Британія, Іспанія та інші) шляхом надання адекватної торговельної компенсації. Якщо Україна не пропонує адекватну торговельну компенсацію, наприклад, зниження ввізних мит на інші товари країн, які зазнали впливу, ці країни можуть односторонньо погіршити доступ до їх ринків для українських товарів.

Угода СОТ про захисні заходи передбачає виключення з цього правила. Право на адекватну торговельну компенсацію не може бути використано протягом перших трьох років застосування спеціального заходу, якщо цей захід було запроваджено в результаті абсолютного збільшення імпорту і якщо він відповідає положенням Угоди.

Однак можливість України скористатись цим виключенням є спірною. Текст рішення апелює не до абсолютного збільшення імпорту, а до відносного збільшення імпорту. Зокрема, в рішенні говориться, що «обсяг імпорту в Україну легкових автомобілів у кількісному еквіваленті у 2010 році порівняно з 2008 роком скоротився на 71%, але зріс на 38% відносно виробництва українськими підприємствами». Отже, ймовірно, Україна муситиме надати компенсацію або стикнеться з ризиком припинення застосування в основному рівноцінних поступок, тобто з додатковими торговельними бар'єрами при доступі на ринки країн, які зазнали впливу.

Підсумовуючи, рішення про запровадження захисних заходів на легкові автомобілі, ймовірно, матиме в цілому негативний вплив на економіку України. Рішення може бути вигідним внутрішнім виробникам за умови сприятливої еластичності попиту. Водночас постраждають споживачі, яким доведеться або платити вищу ціну, або змінювати свою споживчу поведінку. Більш того, ймовірно, що постраждають також інші сектори внаслідок обов'язку України надати торговельну компенсацію.

Місячний Економічний Моніторинг України

Політика: Криза у парламенті

Парламент. На початку квітня криза у Верховній Раді (парламенті) досягла свого піку, коли пропрезидентська більшість ухвалила понад 20 законів під час спеціальній сесії поза сесійною залою ВР. Це сумнівне з юридичної точки зору голосування було проведене у відповідь на можливий розпуск парламенту Президентом через неспроможність депутатів розпочати роботу протягом 30 днів. Така можливість у даний час обговорюється в правлячій Партії регіонів (ПР) у зв'язку з тим, що робота парламенту постійно блокується опозицією. Остання ж протестує проти порушення процедури особистого голосування депутатами парламентської більшості та використання своїх депутатських карток для голосування замість відсутніх колег. Зростання політичної невизначеності завдає додаткової шкоди і без цього несприятливому інвестиційному клімату.

МВФ. 27 березня місія МВФ на чолі з Крістофером Джарвісом повернулась в Україну після невдалих переговорів наприкінці січня 2013 року. Цей візит тривав до 10 квітня і завершився без позитивного для України результату. Сторони продовжили переговори щодо нової угоди стенд-бай (SBA). Основним питанням, що ускладнює хід переговорів, є вимога МВФ до уряду України підвищити тарифи на газ і опалення для населення. Це дозволило б уряду зменшити субсидії Нафтогазу. Однак такий крок є політично ризикованим для президента Віктора Януковича, який планує балотуватися на другий термін на майбутніх виборах у 2015 році. Переговори продовжаться в квітні у Вашингтоні.

Реальний сектор: Падіння промислового випуску розширилось

У лютому падіння промислового виробництва пришвидшилось до 6,0% дпр. Зокрема постачання електроенергії та газу скоротилось на 17,2% дпр через теплішу зиму цього року. Крім того, лютий 2013 року був коротшим, ніж лютий 2012 року. Випуск переробної промисловості знизився на 5,6% дпр, оскільки поліпшення зовнішнього попиту не було достатнім для забезпечення росту експортно-орієнтованих секторів. Падіння машинобудування розширилось до 11,4% дпр, тоді як випуск в металургії знизився на 6,6% дпр. Виробництво харчових продуктів зросло на 3,0% дпр і було підтримане сильним внутрішнім попитом та зростанням тваринництва.

В січні-лютому сільськогосподарське виробництво зросло на 5,8% дпр, оскільки низькі ціни на фуражне зерно сприяли зростанню тваринництва. Водночас нижче промислове виробництво призвело до зниження реальної оптової торгівлі на 5,2% дпр. Сильне споживання підтримало зростання реального роздрібного товарообороту на 14,8% дпр.

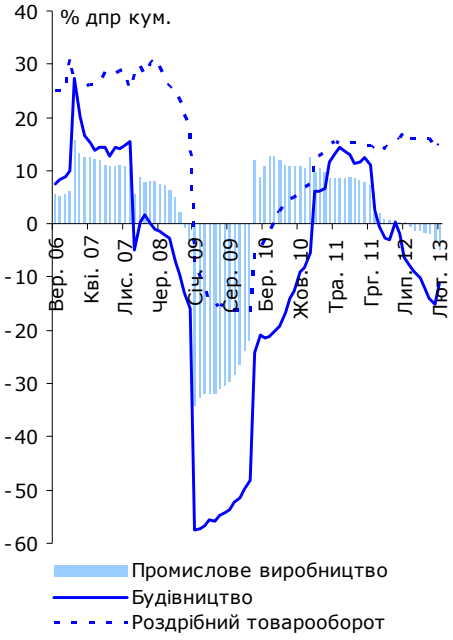
В лютому будівельні роботи знизились на 14,9% дпр через нижчі інвестиції компаній та держави. Водночас будівництво житла зросло на 14,5% дпр, ймовірно, завдяки теплішій зимі.

Енергетика: Україна диверсифікує імпорт газу.

На початку 2013 року Україна суттєво скоротила імпорт природного газу з Росії. В лютому обсяги імпорту газу знизились на 38,3% дпр до 2,25 млрд м^3. За повідомленням Міністерства енергетики, Україна натомість використовувала газ, який попередньо закачала до підземних газосховищ. Частка газового імпорту з Росії може змінитися через реверсні поставки газу з Європи. В березні «Нафтогаз» отримав перший газ з Угорщини в рамках контракту, підписаного в кінці 2012 року між українським «Нафтогазом» і німецькою RWE на 5 млрд м^3 природного газу (в листопаді-січні Україна вже отримала 99,4 млн м^3 газу через Польщу). Новий угорський маршрут має вищу потужність. Його використання стало можливим завдяки технічній угоді з угорською FGSZ та згоді угорського газового регулятора.

Населення: 45,6 млн.
Промислове виробництво/ВВП: 24%
Сільськогосподарське виробництво/ВВП: 8%
Інвестиції/ВВП: 21%
Експорт: Росія 25%, ЄС 28%
Імпорт: Росія 22%, ЄС 35%

Тенденції реального сектору

Джерело: Держстат

Інститут економічних досліджень
та політичних консультацій
вул. Рейтарська 8/5-А, 01034 Київ
Тел. (+38044) 278-6342
Факс (+38044) 278-6336
E-mail: institute@ier.kiev.ua
http://www.ier.com.ua

Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сфері енергетики (НКРЕ), прийняла нові правила приєднання електроустановок до електричних мереж. Правила набули чинності 1 березня. Правила визначають два типи приєднання електроустановок: стандартне (до 160 кВт) та нестандартне (більше 160 кВт). Нові правила скорочують час, потрібний для приєднання стандартних електроустановок до електричних мереж з 304-319 днів до 30-40 днів. Нове законодавство впроваджує чітку і прозору процедуру приєднання електроустановок до електричних мереж та забезпечує баланс інтересів власників електромереж та споживачів.

Сільське господарство: Державний контроль сівозміни

Станом на березень, 2013, лише 2% сільгоспвиробників розробили проект землеустрою, що забезпечує еколого-економічне обґрунтування сівозміни, і 10% землекористувачів замовили підготовку такого плану. Відповідно до Земельного Кодексу відповідні вимоги стосуються всіх землекористувачів, які обробляють земельні ділянки загальною площею більш, як 100 га. Найбільшу кількість угод на підготовку плану землеустрою вже укладено в АР Крим, Чернігівській, Запорізькій, Тернопільській та Сумській областях (в кожній області приблизно 20% від оціненої кількості контрактів).

Відповідні законодавчі зміни було запроваджено з метою вирішення проблеми погіршення якості ґрунту, головним чином, в результаті ведення монокультурного господарства (напр. вирощування ріпаку чи соняшнику з року в рік). Хоча ґрунт є важливим ресурсом, якість якого необхідно підтримувати, державний контроль сівозміни є економічно неефективним методом досягнення бажаного результату. По-перше, на сільгоспвиробників покладено додаткове адміністративне та фінансове навантаження, оскільки замовлення розробки плану сівозміни коштує в середньому 30 грн з га. За невиконання цієї вимоги передбачено штраф у розмірі 1800 грн для громадян та 8500 грн для посадових осіб. По-друге, сільгоспвиробники не зможуть отримати вигоди від кращої ціни на ринку, якщо вирощування даної культури не передбачено у плані в цьому році. Натомість, ефективна система моніторингу якості ґрунту та високі штрафи за його виснаження можуть бути більш ефективним та дієвим інструментом політики.

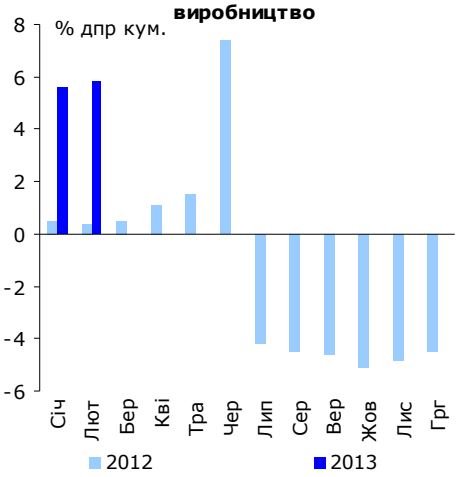
Зовнішній сектор: Дефіцит поточного рахунку зменшився в лютому

За попередніми оцінками НБУ дефіцит поточного рахунку в лютому зменшився до 1,0 млрд дол. США порівняно з 1,6 млрд дол. США в лютому 2012 року. Дефіцит торгівлі товарами зменшився до 1,2 млрд дол. США через падіння імпорту. Водночас експорт послуг впав більш ніж на 10%, що, найвірогідніше, відображало зменшення транзиту нафти і газу. Поточні трансфери також були низькими в лютому, оскільки економіка ЄС залишалась в рецесії.

Експорт товарів зріс на 8,1% дпр в доларовому виразі з низької статистичної бази. Експорт продукції металургії дещо відновився після трьохрічного мінімуму в січні, що відображає певне зростання експортних цін. Експорт харчових продуктів збільшився на 31,5% дпр, хоча він зменшився на 29% порівняно з рекордним показником в жовтні та став меншим, ніж експорт чорних металів (після п'яти місяців як найбільша стаття експорту).

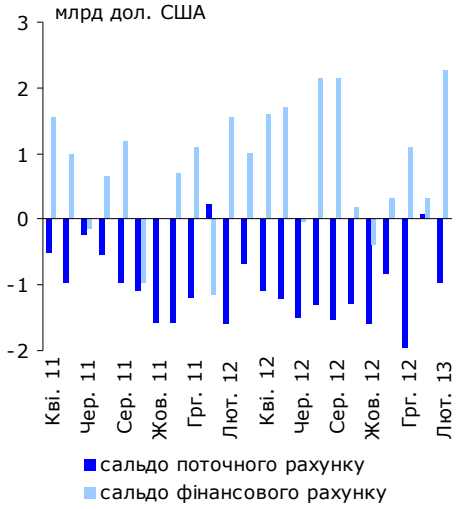
Імпорт товарів скоротився на 7,5% дпр в доларовому виразі через падіння імпорту енергоносіїв. Імпорт мінеральних товарів впав на 39% дпр, тоді як імпорт інших товарів зріс на 12%. Слабкий попит на інвестиційні товари також сприяв зниженню імпорту. Водночас імпорт харчових продуктів та промислових виробів (включаючи одяг) зріс на 35% дпр в доларовому виразі. Випереджувальний імпорт ліків перед запровадженням

Сільськогосподарське виробництво

Джерело: Держстат

Платіжний баланс

Джерело: попередні оцінки НБУ

ліцензування імпорту також сприяв зростанню неенергетичного імпорту.

Профіцит фінансового та капітального рахунку досягнув 2,2 млрд дол. США, оскільки уряд випустив Єврооблігації на 1 млрд дол. США і приватні компанії також почали виходити на ринок Єврооблігацій. Чистий притік ПІІ продовжувався на рівні 0,5 млрд дол. США. Чисте залучення боргових коштів приватного сектору було від'ємним через погашення зовнішнього боргу українськими банками. Відтік готівкової іноземної валюти залишився низьким на рівні 0,4 млрд дол. США, оскільки українські банки зменшили вклади в іноземній валюті в іноземних банках.

Фіскальна політика: Дефіцит Державного бюджету зріс до 2,3 млрд грн

У січні-лютому, доходи Державного бюджету (загальний і спеціальний фонд) зросли на 5,2% дпр до 54,5 млрд грн передусім за рахунок збільшення надходжень від податку на прибуток підприємств (ППП). Доходи від цього податку зросли на 23,1% дпр у зв'язку з впровадженням обов'язкової сплати авансових платежів з ППП з січня 2013 року. Надходження від акцизного збору на товари, вироблені в Україні, зросли на 28,2% дпр за рахунок підвищення ставок. Водночас економічний спад та зростання сум відшкодування ПДВ призвели до зменшення доходів від ПДВ на 14,4% дпр.

Тим часом, план доходів Державного бюджету (загальний фонд) було недовиконано на 1% від плану.

Видатки Державного бюджету зросли на 20,9% дпр до 56,7 млрд грн. Як і минулого місяця, уряд був неспроможний повністю профінансувати свої зобов'язання. Видатки Державного бюджету за загальним фондом склали лише 89,4% від планового показника. Майже повністю було профінансовано лише програми соціального захисту та соціального забезпечення, тоді як план видатків на охорону здоров'я було суттєво недовиконано (на 51,8% від плану).

Дедалі більша потреба у фінансуванні бюджетних видатків і погашення боргу призвели до збільшення дефіциту Державного бюджету. Він зріс до 2,3 млрд грн з 1,6 млрд грн у січні порівняно з профіцитом 4,7 млрд грн у перші два місяці 2012 року. Дефіцит було профінансовано передусім за рахунок внутрішніх запозичень.

Соціальна політика: Реальний наявний доход зріс на 9,7% у 2012 році

У 2012 році наявний доход населення зріс на 9,7% в реальному вимірі та на 10,3% в номінальному вимірі передусім завдяки зростанню доходу від заробітної плати та соціальної допомоги.

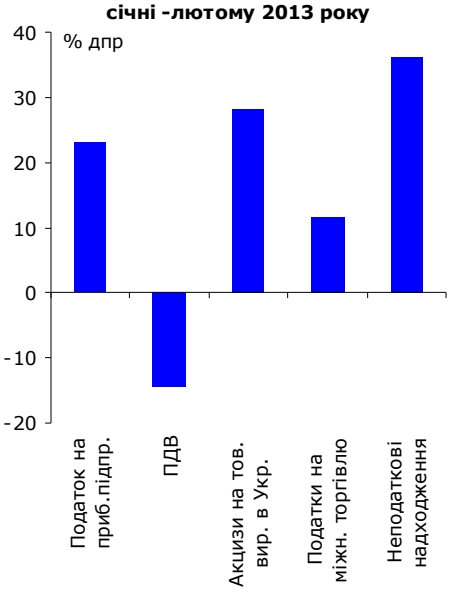
Так, доход від заробітної плати зріс на 12,1% в номінальному вимірі через зростання заробітної плати, що пояснюється підвищенням мінімальної заробітної плати. Запровадження соціальних ініціатив минулого року призвело до зростання доходу від соціальної допомоги на 14,2%.

Водночас домогосподарства менше витрачали коштів на сплату відсотків по кредитах, оскільки чисте кредитування населення знизилось у 2012 році. Оскільки депозити домогосподарств та відсотки зростали, доход домогосподарств від власності, який передусім складається із відсотків по депозитах, збільшився на 9,7%.

Ринок праці: Ринок праці залишається слабким

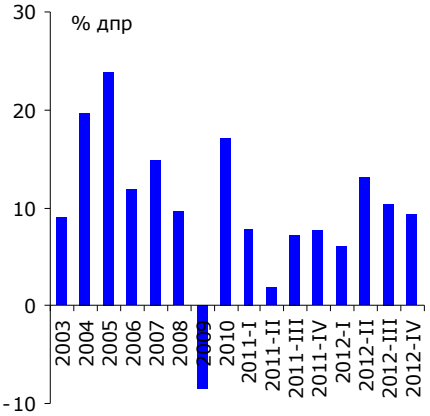
В четвертому кварталі 2012 року рівень безробіття (методологія МОП) становив 8,0% до економічно активного населення у віці 15-70 років, що було на 1,4 відсоткових пунктів нижче, ніж в четвертому кварталі 2009 року. Економічне сповільнення не вплинуло на рівень безробіття в кінці 2012 року оскільки роботодавці надавали перевагу ухваленню рішення щодо

Доходів Державного бюджету у січні -лютому 2013 року

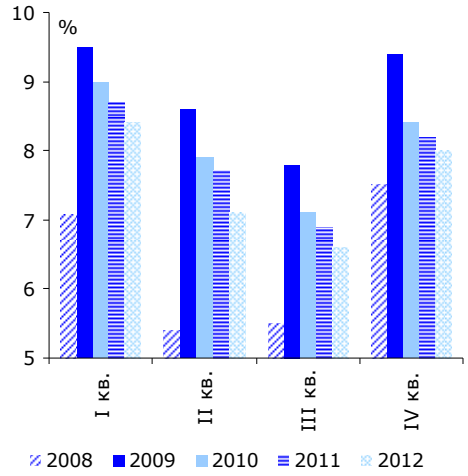
Джерело: звіти Державного казначейства

Реальний наявний доход домогосподарств

Джерело: Держстат

Рівень безробіття (МОП)

Джерело: Держстат

скороченого робочого дня або неоплачуваних відпусток. Якщо економічна ситуація не поліпшиться найближчим часом, деякі працівники можуть втратити роботу.

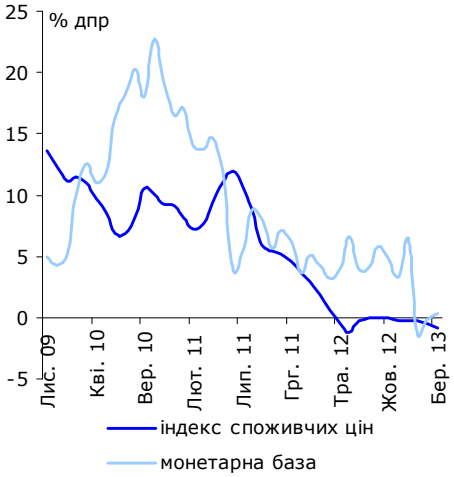
В цілому, рівень безробіття становив 7,5% до економічно активного населення у віці 15-70 років у 2012 році порівняно із 7,9% у 2011 році. Безробіття залишилось вищим для чоловіків, ніж для жінок (8,5% та 6,4%, відповідно).

Монетарна політика: ІСЦ продовжує падіння

В березні ІСЦ знизився на 0,8% дпр. Ціни на продукти харчування впав на 3,6% дпр через різке падіння цін на овочі, фрукти, цукор та яйця. Окрім загальних економічних факторів, порівняно непоганий урожай минулого року, покращення складської інфраструктури та зростання виробництва продукції тваринництва призвели до падіння цін на продукти харчування. Це особливо відчувалось для сирих продуктів харчування. Ціни виробників на перероблені продукти харчування були дещо вищими, ніж минулого року, але їх зростання також було обмежене. Базова інфляція залишалась близькою до нуля, що відображало рецесію в Україні та жорсткі монетарні умови минулого року.

Монетарні умови залишились стимулюючими в березні. Монетарна база збільшилась на 9,9% дпр, а грошова маса зросла на 15,7% дпр. НБУ придбав ОВДП на 3 млрд грн, а його портфель державних облігацій перевищив 120 млрд грн. Інтервенції НБУ на валютному ринку залишались обмеженими. В результаті міжбанківські ставки залишались нижчими, ніж 5% річних, оскільки ліквідність банків дещо зменшилась, але залишилась понад 20 млрд грн. Однак відсоткові ставки за депозитами та кредитами залишились дуже високими в реальному виразі.

Динаміка ІСЦ та монетарної бази

Джерело: Держстат, НБУ

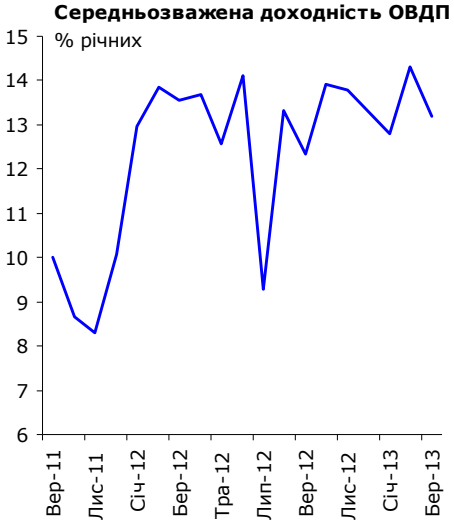
Фінансові ринки: Незначний тиск на обмінний курс

Обмінний курс. В березні курс гривні до долара США коливався у вузькому проміжку 8,09-8,13 грн за дол. США на міжбанківському ринку. НБУ проводив обмежені інтервенції (що оцінені на рівні 0,3 млрд дол. США) на міжбанківському ринку переважно для підтримки операцій Нафтогазу. Чисті запозичення в іноземній валюті, за оцінкою, становили 0,5 млрд дол. США. Збільшення міжнародних резервів також обмежувалось курсовими різницями (для недоларових резервів). В результаті міжнародні резерви зросли лише на 17 млн дол. США.

Державний борг. У березні 2013 року уряд значно збільшив внутрішні запозичення у зв'язку зі дедалі більшою потребою у фінансуванні бюджетних видатків та погашенні боргу, а також відсутністю зовнішніх запозичень. Зокрема, Міністерство фінансів розмістило номіновані у гривні ОВДП на суму 5,4 млрд грн із середньозваженою доходністю 13,2 річних. 82,5% випущених ОВДП випущено на п'ять та сім років. Крім того, уряд розмістив облігації, номіновані в доларах США, на суму 0,9 млрд дол. США. Попит на валютні ОВДП був майже рівномірно розподілений між дво-, трьох- та чотирирічними облігаціями.

Державні запозичення перевищили суму, необхідну для боргових виплат у березні (6,9 млрд грн). Станом на кінець березня обсяг ОВДП, що знаходяться в обігу, зріс на 5,9% до 212 млрд грн. Таким чином, обсяг ОВДП збільшився більше ніж вдвічі протягом останніх трьох років. Наступні пікові платежі зі сплати основної суми боргу та відсотків заплановані на травень і червень (відповідно 11,8 млрд грн та 11,0 млрд грн).

Середньозважена доходність ОВДП

Джерело: НБУ

Економічні Тенденції		III 11	IV 11	I 12	II 12	III 12	IV 12	Квіт.	Тра.	Чер.	Лип.	Сер.	Вер.	Жов.	Лис.	Гру.	Січ	Лют.	Бер.
С/госп. виробництво (реальне, кум.)	% дпр	13,7	17,5	0,5	7,4	-4,6	-4,5	1,1	1,5	7,4	0,2	-0,4	-1,2	-1,4	-1,5	-1,8	-3,2	-4,8	…
Пром. виробництво (реальне, кум.)	% дпр	8,6	7,3	0,9	0,4	-1,2	-1,8	0,7	0,7	0,4	-6,2	-8,0	-9,1	-10,2	-12,1	-13,8	-15,2	-11,3	…
Будівництво (реальне, кум.)	% дпр	11,4	11,1	-2,7	-1,9	-9,1	-13,8	-3,0	0,3	-1,9	-4,2	-4,5	-4,6	-5,1	-4,8	-4,5	5,6	5,8	…
Роздрібний товарооборот (реальне, кум.)	% дпр	15,2	14,7	14,2	16,0	16,0	15,9	14,8	15,5	16,0	17,4	16,0	16,0	15,7	15,7	15,9	14,2	14,8	…
Середня заробітна плата	грн.	2727	2837	2923	3109	3064	3195	2942	3015	3109	3151	3073	3064	3110	3098	3377	3000	3044	…
ІСЦ	% дпр	5,9	4,6	1,9	-1,2	0,0	-0,2	0,6	-0,5	-1,2	-0,1	0,0	0,0	0,0	-0,2	-0,2	-0,2	-0,5	-0,8
ІВЦ	% дпр	21,3	14,2	6,5	4,5	0,3	0,3	6,9	4,3	4,5	1,4	1,4	0,3	0,6	0,0	0,3	1,5	-0,9	0,2
Експорт (дол. США, кум.)*	% дпр	26,8	21,8	5,2	2,5	2,1	0,5	4,7	5,7	2,5	3,2	2,9	2,1	2,8	2,0	0,5	-3,5	2,0	…
Імпорт (дол. США, кум.)*	% дпр	30,9	21,9	5,8	9,8	7,8	5,3	9,2	10,6	9,8	10,3	9,4	7,8	7,3	5,8	5,3	-3,3	-5,5	…
Баланс торгівлі товарами (кум.)	млрд. дол. США	-9,3	-13,8	-3,9	-9,5	-14,8	-20,5	-5,8	-7,7	-9,5	-11,4	-13,3	-14,8	-16,6	-17,9	-20,5	-0,4	-1,2	…
Поточний рахунок, на кінець періоду*	млрд. дол. США	-5,0	-9,0	-2,0	-5,9	-10,0	-14,4	-3,1	-4,3	-5,9	-7,2	-8,7	-10,0	-11,6	-12,4	-14,4	0,1	-1,0	…
Валові міжнародні резерви	млрд. дол. США	35,0	31,8	31,1	29,3	29,3	24,5	31,7	30,8	29,3	30,1	30,0	29,3	26,8	25,4	24,5	24,7	24,7	24,7
Грошова база, на кінець періоду	% дпр	8,1	6,3	4,3	6,6	5,8	6,4	3,2	4,0	6,6	3,9	4,1	5,8	4,9	3,3	6,4	-1,4	-0,1	0,3
Сер.відс.ставка за кредитами у грн.**	% річних	14,8	18,4	15,5	15,7	19,6	21,1	14,6	14,7	17,7	19,6	20,3	18,8	21,7	23,2	18,4	17,7	15,6	15,9
Обмінний курс(міжбанківський), середній	дол. США	7,99	8,01	8,02	8,05	8,09	8,11	8,03	8,05	8,07	8,08	8,09	8,10	8,12	8,13	8,09	8,10	8,11	8,11
Обмінний курс(офіційний), середній	дол. США	7,97	7,98	7,99	7,99	7,99	7,99	7,99	7,99	7,99	7,99	7,99	7,99	7,99	7,99	7,99	7,99	7,99	7,99
Обмінний курс, середній	євро	11,27	10,76	10,46	10,26	9,99	10,37	10,51	10,27	10,01	9,83	9,89	10,25	10,37	10,26	10,49	10,60	10,70	10,36

Джерела: Держкомстат, НБУ, Міністерство фінансів, власні розрахунки,
* Місячні дані наведені тільки для експорту/імпорту товарів (джерело: НБУ, попередні дані)
квартальні дані наведені для експорту/імпорту товарів та послуг (джерело: НБУ)
** Середньозважена відсоткова ставка за кредитами у гривнях (джерело: НБУ)

Основні Економічні Показники		2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Номінальний ВВП	млрд. грн.	170,1	204,2	225,8	267,3	345,1	441,5	544,2	720,7	948,1	913,3	1082,6	1302,1	1408,9
Номінальний ВВП	млрд. дол. США	31,3	38,0	42,4	50,1	64,9	86,2	107,8	142,7	179,9	117,2	136,4	163,4	176,3
Зростання ВВП (реальне)	% дпр	5,9	9,2	5,2	9,6	12,1	2,7	7,3	7,9	2,3	-14,8	4,1	5,2	0,2
Промислове виробництво (реальне)	% дпр	13,2	14,2	7,0	15,8	12,5	3,1	6,2	10,2	-3,1	-21,9	11,2	7,3	-1,8
Сільськогосп. виробництво (реальне)	% дпр	9,8	10,2	1,2	-11,0	19,7	-0,1	0,4	-5,2	17,5	0,1	-1,0	17,5	-4,5
ІСЦ, в середньому за період	% дпр	28,2	12,0	0,8	5,2	9,0	13,5	9,1	12,8	25,2	15,9	9,4	8,0	0,6
ІСЦ, на кінець періоду	% дпр	25,8	6,1	-0,6	8,2	12,3	10,3	11,6	16,6	22,3	12,3	9,1	4,6	-0,2
ІВЦ, в середньому за період	% дпр	20,9	8,6	3,1	7,6	20,5	16,7	9,6	19,5	35,5	6,5	20,9	19,0	3,7
ІВЦ, на кінець періоду	% дпр	20,8	0,9	5,7	11,1	24,1	9,5	14,1	23,3	23,0	14,3	18,7	14,2	0,3
Експорт товарів та послуг (дол. США)	% дпр	17,9	9,5	10,7	24,0	42,6	7,5	13,2	27,5	33,8	-36,7	27,1	28,2	1,0
Імпорт товарів та послуг (дол. США)	% дпр	18,9	14,1	4,9	28,7	31,3	20,4	22,0	35,5	38,6	-43,1	29,3	33,8	5,6
Поточний рахунок	млрд. дол. США	1,5	1,4	3,1	2,9	6,9	2,5	-1,6	-5,3	-12,9	-1,9	-2,9	-9,3	-14,8
Поточний рахунок	% ВВП	4,7	3,7	7,6	5,9	10,6	2,9	-1,5	-3,7	-7,2	-1,7	-1,7	-5,6	-9,0
Чисті прямі іноземні інвестиції	млрд. дол. США	0,6	0,8	0,7	1,4	1,7	6,5	5,3	9,2	9,9	4,5	5,7	6,6	6,6
Міжнародні резерви	млрд. дол. США	1,5	3,1	4,4	6,9	9,7	19,4	22,4	32,5	31,5	26,5	36,7	31,8	31,4
Дефіцит (профіцит) зведеного бюджету*	% ВВП	-0,7	-1,9	0,8	-0,2	-3,0	-1,9	-0,7	-1,1	-1,5	-2,4	-6,0	-1,8	-3,6
Загальний державний борг	% ВВП	45,3	36,5	33,5	29,0	24,7	17,7	14,8	12,5	19,9	33,0	39,9	36,0	37,4
Зовн. державний борг (загальний)	% ВВП	33,0	26,3	24,1	21,4	18,6	13,4	11,7	9,8	15,0	21,5	25,6	22,8	22,0
Грошова база, на кінець періоду	% дпр	39,9	37,4	33,6	30,1	34,1	53,9	17,5	46,0	31,5	4,4	15,8	6,3	6,4
Обмінний курс, середній	дол. США	5,4	5,4	5,3	5,3	5,3	5,1	5,1	5,1	5,3	7,8	7,9	8,0	8,0
Обмінний курс, на кінець періоду	дол. США	5,4	5,3	5,3	5,3	5,3	5,1	5,1	5,1	7,7	8,0	8,0	8,0	8,0
Обмінний курс, середній	євро	5,0	4,8	5,0	6,0	6,6	6,4	6,3	6,9	7,7	10,9	10,5	11,1	10,3
Обмінний курс, на кінець періоду	євро	5,1	4,7	5,5	6,7	7,2	6,0	6,7	7,4	10,9	11,7	10,6	10,5	10,3

Джерела: Держкомстат, НБУ, Міністерство фінансів, власні розрахунки
* "Мінус" означає дефіцит бюджету, без коштів на рекапіталізацію

Скорочення

дпк до попереднього кварталу
дпм до попереднього місяця
дпр до попереднього року
кум. кумулятивно

Квартальні тенденції

Національні рахунки		III 09	IV 09	I 10	II 10	III 10	IV 10	I 11	II 11	III 11	IV 11	I 12	II 12	III 12	IV 12
ВВП	млрд. грн.	250,3	259,9	217,3	256,8	301,3	307,3	257,7	311,0	369,8	363,6	293,5	349,2	387,6	378,6
Реальний ВВП	% дпр	-15,7	-6,7	4,5	5,4	3,3	3,7	5,1	3,9	6,5	5,0	2,2	3,0	–1,3	–2,5
Споживання домогосподарств (реальне)	% дпр	-14,3	-16,2	0,2	6,8	7,8	12,8	13,2	14,2	16,1	18,5	8,6	15,7	14,0	6,9
Споживання сектору держ. управління (реальне)	% дпр	-4,3	-3,7	3,8	-4,0	5,8	10,0	2,0	2,9	-9,4	-6,6	0,9	2,7	7,9	–1,3
Валове нагромадж. осн. капіталу (реальний)	% дпр	-53,2	-33,7	-5,7	-3,2	9,5	10,5	-1,8	3,7	9,7	12,0	12,3	16,2	–6,9	–7,5
Експорт тов/посл (реальний)	% дпр	-30,9	6,9	0,4	13,2	2,0	0,9	19,4	4,9	0,3	-4,1	–8,2	–9	–4,9	–8,7
Імпорт тов/посл (реальний)	% дпр	-47,6	-11,1	-6,2	17,2	20,2	13,2	38,1	23,3	12,5	5,2	–2,3	9,9	4,2	4,0
Сільське госп., мислив., ліс. госп. (реальна)*	% дпр	2,2	-11,6	5,4	0,5	-3,2	0,9	4,9	1,3	16,7	38,1	0,4	11,3	-8,4	–3,9
Обробна пром. (реальна)*	% дпр	-25,6	6,5	10,9	10,1	7,6	7,6	7,8	3,4	4,6	-2,9	–0,1	–0,1	-6,1	–7,2
Будівництво (реальна)*	% дпр	-43,6	-32,8	-7,7	-5,8	9,6	3,9	1,7	10,9	0,1	2,0	–3,4	–0,2	-15,1	–12,2
Торгівля, ремонт (реальна)*	% дпр	-22,0	-16,4	6,1	9,6	10,1	4,7	9,8	2,8	6,1	3,0	5,1	6,8	3,5	0,3
Транспорт (реальна)*	% дпр	-5,7	-0,4	1,3	1,8	3,0	0,1	10,2	7,9	5,7	11,1	3,7	3,8	–1,8	–1,5
Платіжний баланс															
Сальдо рахунку поточних операцій	млрд. дол. США	-0,1	-0,9	0,0	0,5	-1,0	-2,5	-1,6	-1,7	-2,6	-4,4	-2,0	-3,8	-4,1	-4,9
Сальдо рахунку поточних операцій	% від ВВП	-0,2	-2,7	-0,1	1,6	-2,6	-6,5	-4,9	-4,4	-5,6	-9,5	-5,6	-8,7	-8,5	-10,3
Баланс товарів	млн. дол. США	-1396	-1407	-1236	-697	-2870	-3585	-3084	-2267	-3928	-4526	-3895	-5622	-5252	-5833
Баланс послуг	млн. дол. США	1256	550	930	1115	1536	823	1007	1227	1686	967	1366	1413	1946	1084
Поточні трансферти	млн. дол. США	640	722	608	728	797	842	1039	878	988	803	672	785	765	711
Прямі іноземні інвестиції	млн. дол. США	1210	1282	923	1196	1470	2170	882	2284	2100	1275	1663	1102	2152	1871
Портфельні інвестиції	млн. дол. США	-2286	1428	-307	804	2532	1288	1163	1838	-938	-506	222	-369	2890	339
Валові золотовалютні резерви	млрд. дол. США	28,2	26,5	25,1	29,5	34,7	34,6	36,4	37,6	35,0	31,8	31,1	29,3	29,3	26,8
Ринковий обмінний курс, грн./дол. США	середнє	7,99	8,06	8,00	7,91	7,90	7,96	7,95	7,98	7,99	8,01	8,03	8,04	8,09	8,11
Офіційний обмінний курс, грн./дол. США	середнє	7,82	7,99	7,99	7,91	7,90	7,93	7,94	7,97	7,97	7,98	7,99	7,99	7,99	7,99
Бюджет															
Доходи зведеного бюджету	% від ВВП	25,5	36,0	30,9	30,4	23,3	32,3	32,8	30,0	29,5	30,7	33,6	31,6	28,2	33,7
Податок на доходи фіз. осіб	% від ВВП	4,4	4,7	4,9	4,8	4,4	4,8	5,0	4,8	4,2	4,7	5,1	4,9	4,4	5,0
Податок на прибуток підприємств	% від ВВП	3,7	3,6	4,3	3,0	3,4	4,2	4,5	4,5	3,6	4,4	4,9	4,1	2,9	4,2
Податок на додану вартість	% від ВВП	6,4	11,0	9,8	9,8	8,5	9,9	7,6	12,9	9,6	9,6	10,8	10,3	8,6	10,0
Акцизні збори	% від ВВП	2,5	2,6	2,4	3,0	2,5	2,6	2,1	3,0	2,7	2,4	2,8	2,9	2,8	2,4
Видатки зведеного бюджету	% від ВВП	29,6	34,5	33,0	38,7	30,3	37,6	32,8	33,1	26,9	35,6	33,7	33,8	30,7	41,4
Поточні видатки	% від ВВП	27,0	31,4	32,4	37,4	26,6	32,8	31,5	30,8	23,9	30,1	31,8	31,3	27,7	37,4
Капітальні видатки	% від ВВП	2,6	3,1	0,6	1,4	3,7	4,8	1,3	2,4	3,0	5,5	1,9	2,4	2,9	4,0
Дефіцит зведеного бюджету	% від ВВП	-4,5	1,1	-2,0	-8,0	-7,5	-5,6	-0,3	-3,4	-3,9	-5,5	-0,2	-2,6	-3,0	-7,8
Надходження від приватизації	% від ВВП	0,1	0,0	0,1	0,0	0,1	0,2	0,4	3,2	0,0	0,1	1,4	0,3	0,1	0,4
Ринок праці															
Середня зарплата (реальна)	% дпр	-10,7	-5,7	3,3	8,7	12,3	11,4	11,1	5,5	7,7	10,8	14,7	16,5	13,3	12,9
Доходи домогосподарств (реальні)	% дпр	-8,6	-7,6	3,7	11,8	11,0	14,7	7,8	1,9	7,3	7,7	6,0	13,0	10,4	9,4
Рівень безробіття (за методологією МОП)	% кум	8,6	8,8	9,0	8,5	8,1	8,1	8,7	8,2	7,8	7,9	8,4	7,8	7,4	7,9
Банківський сектор															
Грошовий агрегат М0	% дпр	11,5	1,5	5,4	9,9	17,4	16,5	15,7	11,5	8,6	6,3	4,7	6,7	5,2	5,5
Грошовий агрегат М2	% дпр	-1,4	-5,4	6,9	13,2	21,6	23,1	25,5	22,0	16,0	14,4	11,2	9,0	10,7	13,1
Вклади населення в нац. валюті	% дпр	-25,4	-8,5	7,1	20,1	38,6	41,4	43,3	26,0	16,7	12,3	14,4	16,4	16,3	16,3
Вклади населення в ін. валюті	% дпр	39,2	4,7	22,8	21,5	17,7	16,9	19,7	21,0	15,7	13,4	12,4	10,8	17,0	21,8
Кредити комерційних банків в нац. валюті	% дпр	25,2	16,9	13,6	8,3	6,0	11,2	16,0	18,5	21,1	21,0	17,4	15,3	9,1	7,7
Кредити комерційних банків в іноз. валюті	% дпр	32,4	-15,2	-13,7	-10,5	-13,2	-8,3	-2,1	0,9	-2,3	-4,2	-7,0	-10,8	-9,9	-7,3
Довгострокові кредити комерційних банків	% дпр	29,9	-3,8	-3,9	-2,8	0,6	-0,5	5,0	6,3	5,3	2,9	-2,9	-7,0	-8,0	-6,6
Довгострокові кредити комерційних банків	% від загальн.	67,3	68,1	68,5	68,9	67,5	66,3	67,2	66,6	64,4	62,9	61,5	59,8	59,1	57,8
Середня процентна ставка за кредитами в нац. валюті	% річних	17,5	19,8	17,3	15,0	13,0	15,0	13,1	13,5	14,1	18,4	15,5	15,6	19,5	20,8
Середня процентна ставка за кредитами в іноз. валюті	% річних	10,0	10,1	10,9	11,1	10,3	10,1	10,2	9,8	8,8	8,4	8,2	8,2	8,5	8,8

Джерела: Національний банк України, Державний комітет статистики, Державне казначейство, Міністерство фінансів, розрахунки ІЕД
* зміна доданої вартості

Застереження

Місячний Економічний Моніторинг України, розроблений Інститутом економічних досліджень та політичних консультацій, має виключно інформаційний характер. Судження, представлені у цій публікації, відображають нашу точку зору на момент опублікування та можуть бути змінені без попередження. Хоча ми доклали самих ґрунтовних зусиль для підготовки якомога точнішої публікації, ми не беремо на себе жодної відповідальності за можливі помилки. Інститут не несе зобов'язань за будь-які збитки чи інші проблеми, які виникли прямо чи опосередковано через використання будь-яких показників цієї публікації. Копіювання без попереднього узгодження заборонено. В разі цитування обов'язковим є посилання на Інститут економічних досліджень та політичних консультацій.